

KÚRIA

Bfv.III.779/2012/9.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. év december hó 18. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A jelentős mennyiségű kábítószerrel visszaélés büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a III. rendű terhelt védője által és a VI. rendű terhelt által, védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 4.B.344/2008/354. számú, illetőleg a Debreceni Ítéltábla Bf.II.385/2011/45. számú ítéletét a III. rendű és a VI. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 7.620 (hétezer-hatszázhusz) forint bünygyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2011. március 16-án kihirdetett 4.B.344/2008/354. számú ítéletével bűnösnek mondta ki

- A III. rendű és a VI. rendű terheltet bűnszervezet tagjaként, társtettesként elkövetett kábítószerrel visszaélés büntetében [Btk. 282. § (1) bek., (2) bek. b) pont; tényállás I/a) pont], továbbá

- a III. rendű terheltet bűnszervezet tagjaként, társtettesként elkövetett kábítószerrel visszaélés büntetében is [Btk. 282/A. § (1) bek., (3) bek.; tényállás I/b) pont];

- a VI. rendű terheltet pedig bűnszervezet tagjaként, társtettesként elkövetett kábítószerrel visszaélés bűntettében [Btk. 282/A. § (1) bek., (6) bek. b) pont; tényállás I/b) pont] is.

Ezért halmazati büntetésül

- a III. rendű terheltet 11 évi fegyházbüntetésre és a közügyektől 10 évi eltiltásra;

- a VI. rendű terheltet 8 évi fegyházbüntetésre és a közügyektől 8 évi eltiltásra

ítélte.

Megállapította, hogy a terheltek feltételes szabadságra nem bocsáthatók.

Védelmi fellebbezések alapján eljárva a Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2011. október 17-én kihirdetett Bf.II.385/2011/45. számú ítéletével az elsőfokú határozatot - e két terhelt tekintetében - annyiban változtatta meg, hogy

- mindkét terhelt esetében a Btk. 282. §-ába ütköző cselekményt bűnsegédként elkövetettnek értékelte [tényállás I/a) pont];

- a szabadságvesztést a III. rendű terhelt esetében 5 év 6 hónapi fegyházbüntetésre, a VI. rendű terhelt esetében 6 évi fegyházbüntetésre enyhítette,

- mellőzte a felrótt bűncselekmények minősítéséből a bűnszervezet tagjaként elkövetésre utalást; és megállapította, hogy a büntetések bűnszervezetben elkövetővel szemben kiszabottak.

Egyebekben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a III. rendű és a VI. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

Az elsőfokú ítélettel megállapított - és a másodfokú bíróság által kiegészített - tényállás, III. rendű és VI. rendű terhelt magatartására vonatkozó részének lényege a következő.

A III. rendű és a VI. rendű terhelt nem kóros elmeállapotú, beszámítási képessége az elkövetéskor sem volt kizárt vagy korlátozott és egyik terhelt sem kábítószer-függő.

Tényállás bevezető része

2006 őszén az I. rendű és a holland állampolgár IV. rendű terhelt megállapodott abban, hogy kábítószer-kereskedői és cannabis-termesztő tevékenységet fognak végezni.

Az I. rendű terhelt irányította, a IV. rendű terhelt és egy J. nevű (Hollandiában élő) személy ellenőrizte, a II. rendű és V. rendű terhelt pedig végezte a cannabis termesztésével, tárgyi feltételek kialakításával, termesztési folyamat ellenőrzésével, felügyeletével, megfelelő ingatlan biztosításával kapcsolatos feladatok ellátását.

A megállapodás szerint a kábítószer-termesztés leendő hasznából 10 %-ot kap a kertészként dolgozó V. rendű terhelt, míg a fennmaradó hasznot az I. rendű és IV. rendű terhelt megfelezi.

Legkésőbb 2006. december végétől az I. rendű terhelt a III. rendű terheltet is bevonta a kábítószerrel összefüggő jogellenes tevékenységébe.

A III. rendű terhelt fokozatosan tudomással bírt társainak kábítószer-kereskedelemmel összefüggő tevékenységéről, és a haszonból részesülés reményében, ennek keretében:

- az I. rendű és IV. rendű terhelt között tolmácsolt, minek során többször járt a - cannabis ültetvény elhelyezéséül szolgáló - v.-i ingatlanban
- lefordította a IV. rendű terhelt által adott DVD lemezen lévő, cannabis termesztésre vonatkozó leírást;
- tolmácsként közreműködött a cannabis termesztéshez szükséges virágföld, berendezések, anyagok Hollandiából Magyarországra szállításának megszervezésében;
- az I. rendű terhelt megbízásából, Magyarországra behozandó kábítószer ellenértékeként legkevesebb 800 euró összeget átadott a IV. rendű terheltnek.

2006. december 20-át megelőzően az I. rendű terhelt Hollandiába utazott, ahol a IV. rendű terhelttel és a Jan nevű személlyel kábítószer adásvételéről tárgyalt, majd ismeretlen mennyiségű és fajtájú kábítószert vásárolt értékesítés végett.

Egyidejűleg, 2006. december 20-án - az I. rendű terhelt utasítására - a VI. rendű terhelt is Hollandiába utazott, ahol személyes kapcsolatba került a IV. rendű terhelttel és a J. nevű személlyel és az I. rendű terhelt által a IV. rendű terhelttől vett ismeretlen mennyiségű és fajtájú kábítószert - annak I. rendű és II. rendű terhelt általi értékesítését elősegítve - Magyarországra szállította.

Az I. rendű terhelt a VI. rendű terheltet az általa vett kábítószer ellenértéke - 17.000 euró - kifizetésével kapcsolatos körülményekről is tájékoztatta.

A VI. rendű terhelt - a III. rendű és V. rendű terhelt aktív közreműködése mellett - részt vett a 2007. január végén vásárolt cannabis termesztéséhez való növényföld Magyarországra szállítása szervezési és technikai feladatai elvégzésében.

Mindemellett a VI. rendű terhelt az I. rendű terhelt utasítására egyéb feladatokat is ellátott, és szintén többször járt a - cannabis ültetvény elhelyezéséül szolgáló - v.-i ingatlanban.

2007. január 30-án, az I. rendű terhelt megbízásából Sz. R. Hollandiában átadott a IV. rendű terheltnek 10.000 eurót, ami a IV. rendű terhelttől vett kábítószer ellenértékének egy része volt. A IV. rendű terhelttel nem tudta megértetni magát, viszont kapcsolatban állt a III. rendű terhelttel, aki - az I. rendű terhelt utasításának megfelelően - közölte vele, hogy induljon haza, az átadott pénz ellenében nem vesz semmit.

A III. rendű terhelt tisztában volt

- Sz. R. Hollandiába utazásának céljával,
- a pénz összegszerűségével és rendeltetésével.

Az I. rendű terhelt 1-1 telefont adott a IV. rendű és III. rendű terheltnek, ezáltal tartotta a IV. rendű terhelt a III. rendű terhelten keresztül a kapcsolatot az I. rendű terhelttel. A kapcsolattartás során a kábítószerre és azzal kapcsolatos ügyletekre más megnevezést, kifejezést használtak.

Tényállás I/a. pontja

Az I. rendű, a II. rendű, a IV. rendű és a VI. rendű terhelt 2006 novemberétől 2007. február 21-éig - egymás tevékenységéről tudva - cannabis termesztéséhez megfelelő körülményeket alakítottak ki és cannabis termesztettek az V. rendű terhelt - 2006. májusban vásárolt - v.-i ingatlanán.

Az I. rendű terhelt - a III. rendű terhelt közreműködése útján - többször kért tanácsot a IV. rendű terhelttől.

A IV. rendű terhelt - az I. rendű terhelt társaságában - a v.-i ingatlanban járt

- 2006. december 12-én, amikor a nemes kenderhez szükséges virágföld hozatala, december 15-én, amikor a cannabis növények szállítása is történt, valamint
- 2006. december 17-én, majd 2007. január 2-án a III. rendű terhelttel, és január 12-én, amikor a VI. rendű terhelttel is kapcsolatba került, továbbá
- 2007. február 5-én, az I. rendű és III. rendű terhelttel történt egyeztetés után, majd
- 2007. február 12-15. között, amikor az ültetvény gondozásában is részt vett.

Eközben 2007. február 13-án a IV. rendű terhelt - az I. rendű, III. rendű és V. rendű terhelt társaságában - megsejmelte az ny.-i, cannabis termesztésére kinézett ingatlant.

Az I. rendű és IV. rendű terhelt elhatározta, hogy a hatékonyabb termesztés végett Hollandiából speciális virágföldet hozatnak, aminek beszerzését a IV. rendű terhelt, Magyarországra szállításának megszervezését pedig - a III. rendű terhelt

közreműködésével - az VI. rendű terhelt végezte.

Tényállás I/b. pont

2006. november és 2007. február 21. között:

- a IV. rendű terhelt - az I. rendű terhelttel megegyezve - többször, értékesítés végett, a jelentős mennyiség alsó határát elérő, azt meghaladó, pontosan meg nem határozható mennyiségű különféle kábítószerrel hozott Magyarországra;
- a VI. rendű terhelt pedig legalább egyszer szállított Hollandiából pontosan meg nem határozható mennyiségű és fajtájú drogot.

A behozott kábítószerrel az I. rendű és II. rendű terhelt 2006 decemberétől, elfogásukig folyamatosan értékesítette.

2007. február 20-án a IV. rendű terhelt ismét Magyarországra jött, közölte a III. rendű terhelttel, hogy az I. rendű terhelt által korábban megrendelt és a III. rendű terhelt útján kifizetett kábítószerrel hozta, ami 10 kg speed és 7,6 kg hasis volt.

A III. rendű terhelt tisztában volt azzal, hogy mind a korábbi, valamint az 1 hét múlva esedékes IV. rendű terhelt általi szállítás tárgya kábítószer, és szintén tisztában volt annak mennyiségi adataival.

2007. február 21-én D.-ben - megbeszéltek szerint - a III. rendű terhelt gépkocsival a IV. rendű terhelteket a rájuk váró I. rendű, II. rendű és V. rendű terheltekhez vezette, odaérve mindketten leparkoltak.

A IV. rendű terhelt a gépkocsijából kivett egy táskát és egy dobozt, amit átadott a III. rendű terheltnak, majd a IV. rendű terhelt gépkocsijából a II. rendű terhelt szintén kivett egy dobozt. Eközben az I. rendű és V. rendű terhelt a járdán várakozott.

Ezután a IV. rendű terhelt lezárta a gépkocsiját; majd rendőri intézkedés történt, s a terhelteket elfogták. Az elfogáskor

- a II. rendű terhelttől lefoglalt dobozban lévő anyagokban amfetamin, cannabinoid vegyületek, közte Delta-9 THC, valamint MDMA volt, ami a Btk. 286/A. § (2) bekezdése szerint kábítószer, amelynek együttes mennyisége a jelentős mennyiség alsó határát meghaladta, annak 88,9- szerese;

- a III. rendű terhelttől lefoglalt táskában bűvárszivattyú és annak toldaléka volt.

Az elfogás után, aznap a v.-i ingatlanban tartott házkutatás összesen 1636 tő (ami nyilvánvaló elírás, helyesen 1656 tő) kábítószerrel tartalmazó cannabis növény termesztését rögzítette,

amit lefoglaltak.

A növényegyedek száma meghaladta a jelentős mennyiség alsó határát, annak több mint 16-szorosa. A növényegyedekből 1220 db 5, 372 db 15, 30 db 50, 34 db pedig 80 cm-es volt. A növényegyedek levélzetében cannabinoid vegyületek - közte Delta-9 THC - voltak kimutathatók. A Delta-9 THC tartalom meghaladta a csekély mennyiség felső határát, de nem érte el a jelentős mennyiség alsó határát.

Az irányadó tényálláshoz tartozó, az indokolás más részében lévő ténymegállapítás;

elsőfokú ítélet 74. oldal 5. bekezdés

A III. rendű terhelt a v.-i és az ny.-i ingatlanban való megjelenésekor - az általa észlelte, továbbá a 2006. december végén birtokában lévő információi alapján - teljes körű ismeretében volt a Hollandiából behozott termőföld rendeltetésének, ebben játszott szerepe a cannabis termesztés elősegítése, feltételeinek megteremtése, azaz a kábítószer előállítása érdekében történt.

elsőfokú ítélet 74. oldal 6. bekezdés, 75. oldal 2-3. bekezdés:

A VI. rendű terhelt tisztában volt az általa álnéven megrendelt, Hollandiából beszerzett virágföld rendeltetésével.

Tudomással bírt annak végső célállomásával.

Mindezek ismeretében végezte a fuvarozás szervezését.

Az eljáró bíróság az elkövetéskor hatályos büntetőtörvényt alkalmazta.

Az elsőfokú bíróság jogi értékelése szerint a terheltek magatartása a Btk. 137. § 8. pontja szerinti bűnszervezet elemeit kimeríti.

A VI. rendű terhelt esetében a kábítószer-kereskedelmi tevékenység, cselekvőség a Hollandiából érkező - több ezer euró értékű, tehát nagyságrendileg a lefoglalttal egyező mennyiségű - kábítószer mozgatása, szállítása is; azonban pontos hatóanyag-tartalom ismerete nélkül mennyiségi következtetés nem volt levonható.

Ehhez képest

- a tényállás I/a) pontja szerint a III. rendű terhelt és a VI. rendű terhelt egyaránt társtettese a jelentős mennyiségű kábítószerre, termesztéssel elkövetett kábítószerrel visszaélésnek;
- a tényállás I/b) pontja szerint a III. rendű terhelt társtettese a jelentős mennyiségű kábítószerre, kereskedéssel elkövetett kábítószerrel visszaélésnek;
- a tényállás I/b) pontja szerint a VI. rendű terhelt társtettese a csekély mennyiségű kábítószerre - a Btk. 282/A. § (2) bekezdése szerint - kereskedéssel elkövetett kábítószerrel visszaélésnek.

A másodfokú bíróság a bűnösségre vont következtetéssel egyetértett, a felrótt cselekmények minősítését azonban részben tévesnek tartotta.

Álláspontja szerint a III. rendű terhelt tolmácsolási és a VI. rendű terheltnek a növényföld Magyarországra hozatalát szervező tevékenysége tényálláson kívüli részesi magatartás. Tényállásszerű magatartást - így ültetés, növények szaporítása, gondozása, öntözése - egyik terhelt sem fejtett ki.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálati indítványt terjesztett elő

- a III. rendű terhelt védője - a Be. 416. § (1) bekezdés b) és c) pontját megjelölve - elsődlegesen törvényes vád hiánya miatt hatályon kívül helyezés, másodlagosan a bünszervezetben elkövetés megállapítása miatt megváltoztatás érdekében; valamint

- a VI. rendű terhelt, védője útján - a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontját megjelölve - a bűnösség megállapítása, felmentés, másodlagosan törvénysértő minősítés miatt hatályon kívül helyezés és új eljárásra utasítás érdekében.

A III. rendű terhelt védőjének indokai szerint a vád és annak módosítása nem tesz eleget a törvényes vád követelményének, mivel nem rögzíti egyértelműen a III. rendű terheltnek felrótt, a pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekményt.

Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság - szemben az elsőfokú bírósággal - alapul vette a III. rendű terhelt 2007. február 21-i (elsőfokú bíróság által bizonyítékok köréből kirekesztett) gyanúsítottai vallomását. Álláspontja szerint, mivel nem volt jelen védő, így az ilyen bizonyíték, a Be. 78. § (4) bekezdése szerint nem használható fel.

Hivatkozott továbbá arra, hogy e bizonyíték nélkül a bünszervezetben elkövetés sem lett volna kétséget kizáróan megállapítható; ami egyébként sem helyes, mivel a III. rendű terhelt esetében nincs hozzá alapcselekmény.

A VI. rendű terhelt indítványa szerint magatartása kimerült abban, hogy a Hollandiában megvásárolt növényföld Magyarországra legyen szállítva, és Magyarországon belül pedig D.-ből V.-re; ami önmagában nem bűncselekmény.

Ezen túlmenően pedig nincs kétséget kizáró bizonyíték arra, hogy

- drogot szállított volna Hollandiából Magyarországra,
- tudnia kellett volna a V.-re szállított föld rendeltetéséről,
- tudnia kellett volna a társai közötti kapcsolat mibenlétéről, függőségi viszonyáról.

Összekötői, futárfeladatot nem végzett.

A Legfőbb Ügyészség BF.1798/2012. és BF.1798/2012/2. számú átirataiban a III. rendű terhelt védője és a VI. rendű terhelt által előterjesztett indítványt egyaránt alaptalannak tartotta és a megtámadott határozat - e két terhelt tekintetében - hatályban tartását indítványozta.

Indokai szerint a vád és módosítása egyaránt törvényes, eleget tesz a törvény elvárásainak. A III. rendű terhelt gyanúsítotti kihallgatásával kapcsolatos kifogás pedig nem képezheti felülvizsgálat tárgyát.

Az irányadó tényállásból a bünszervezetben elkövetésre, valamint a III. rendű és VI. rendű terheltnek felrótt bűncselekmények megvalósulására vont következtetés egyaránt alapos.

A VI. rendű terhelt esetében ugyanakkor téves a tényállás I/b) pontja szerinti magatartásának minősítése, mivel az helyesen a Btk. 282/A. § (1) bekezdés a) pontja szerinti. Ez azonban nem eredményezi, hogy a kiszabott büntetés is törvénytörő.

A III. rendű terhelt védője - a Legfőbb Ügyészség átiratára, annak ellenében tett - észrevételében megismételte a törvényes vád hiányára, valamint a III. rendű terhelt gyanúsítotti vallomása értékelhetőségére vonatkozó álláspontját.

Ezen túlmenően kifejtette, hogy a lefoglalt növényegyedek esetében fogalmilag nem lehet szó részességről, mivel a növényegyed kifejezett állapotával a cselekmény befejezetté válik, ugyanis létrejött a kábítószer.

Téves továbbá a kereskedő magatartásban a társtettség megállapítása, mivel a III. rendű terhelt csupán a d.-i közlekedésben segített a IV. rendű terheltnek.

A Kúria az ügyben a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott; melyen a terheltek védője a felülvizsgálati indítványokat fenntartotta, és azzal, az ügyész pedig írásbeli nyilatkozatával egyező tartalommal szólalt fel.

A III. rendű terhelt védőjének és a VI. rendű terheltnek a felülvizsgálati indítványa nem alapos.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja, illetve 373. § (1) bekezdés I.

pontjának c) alpontja alapján valóban felülvizsgálati ok és a 423. § (5) bekezdése szerint hivatalból vizsgálandó, a 428. § (2) bekezdése folytán pedig felülvizsgálatban is feltétlen hatályon kívül helyezés mellett az eljárás megszüntetését eredményező eljárási szabálysértés, ha a bíróság törvényes vád hiányában járt el.

Jelen ügyben azonban erről nincs szó, a III. rendű terhelt védőjének álláspontja téves.

Rámutat a Kúria arra, hogy a törvényes vád - a bíróság eljárásának alapját - követelménye értelemszerűen nem önmagában a vádmódosításon, hanem a módosított vádon kérhető számon.

A vádmódosítás gyűjtőfogalom, egyaránt jelenti a vád megváltoztatását, és a vád kiterjesztését. A Be. 310. §-a (1) bekezdése szerint, ha az ügyész a vád tárgyává tett és azokkal összefüggő tények tekintetében

- úgy látja, hogy a vádlott az eredetileg vád tárgyává tett bűncselekmény helyett más bűncselekmény miatt bűnös, akkor a vádat megváltoztatja,

- ha pedig úgy látja, hogy a vádlott az eredetileg vád tárgyává tett bűncselekmény mellett más bűncselekmény miatt is bűnös, akkor a vádat kiterjeszti.

A vádmódosítás egyaránt érintheti a vádbeli tényeket és azok vádszerinti jogi minősítését. Vádmegváltoztatás esetében azonban a vádbeli tény legfeljebb kisebb mértékben változhat, a tettazonosság kerete lényegében változatlan marad. Nem lép a vádban eredetileg leírt tényállás helyébe egészen más, új tényállás. Utóbbi eset ugyanis már nem a vád megváltoztatása, hanem a vád kiterjesztése. A vád megváltoztatása tehát elsősorban az ügy jogi megítélésének, ezen belül a vád tárgyává tett cselekmény jogi minősítésének megváltozását, megváltoztatását jelenti.

A vád kiterjesztése esetében az eredeti vád tárgyához képest ténybeli nóvum, ténybeli többlet van, a tettazonosság keretei tágulnak. A vád kiterjesztése tehát további tények, és annak alapján további bűncselekmény felrovása.

A bíróságot a vád ténybelisége köti, az ügyész jogi indítványa viszont nem [Be. 2. § (3)-(4) bek.]. Ezért valójában a vádkiterjesztésnek van jelentősége. A jogi minősítés ugyanis a bírói értékelés körébe tartozik, tehát nincs akadálya annak, hogy a bíróság

- a vád tárgyává tett cselekményt - a vádló jogi álláspontjától eltérően - ne egy, hanem több bűncselekménynek minősítse (alaki bűnhalmazat)

- ha az eredményhez (súlyosabb eredményhez) kötött minősített eset

megállapításának lehet helye, akkor - a tettazonosság körében maradva, vádmódosítás nélkül - a súlyosabb eredményre kiterjedően is elbírálja a cselekményt [1/2007. BKv.].

A Be. 310. § (1) bekezdése szerint vádmódosításnak a vádemelés és a Be. 321. § (1) bekezdése szerinti - az ügydöntő határozat meghozatala céljából tartott - tanácsülés közötti időben van helye, ezen túlmenő törvényi korlátja viszont nincs.

A vádmódosítás - értelemszerűen - a benyújtott (megemelt) vád megváltoztatását, kiterjesztését jelenti, a közvetlen megelőző vádállapotra vonatkozó, s a módosított vádat eredményezi. A vád megváltoztatásának következménye, hogy az eredeti vád megváltozik, a megváltoztatott tartalom pedig a módosított vádnak nem része. Vádkiterjesztés azonban csak az eredeti vád fenntartása mellett lehetséges (különben nem lenne mit kiterjeszteni).

A Be. 2. § (1) bekezdése szerint a bíróság ítélezése során törvényes vád alapján jár el. A Be. 2. § (2) bekezdése szerint törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.

Következésképpen a törvényes vád követelménye nem a vádelőkészítés, hanem annak következménye a benyújtott, illetve módosított vád alapján vizsgálendő.

Az iratokból kitűnően a Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség a 2008. június 17-én a Hajdú-Bihar Megyei Bírósághoz benyújtott vádiratával emelt vádat:

a III. rendű terhelttel szemben

- 2 rb. bűnszervezetben, társtettesként elkövetett kábítószerrel visszaélés büntette miatt [Btk. 282. § (1), (2) bek. b) pont; vádirati tényállás I/a) és I/b) pont]

a VI. rendű terhelttel szemben pedig

- 1 rb. bűnszervezetben, társtettesként elkövetett kábítószerrel visszaélés büntette miatt [Btk. 282. § (1), (2) bek. b) pont; vádirati tényállás I/a) és I/b) pont].

A vádirati tényállás I. pontja tartalmazta, hogy

- az I. rendű és IV. rendű terhelt megállapodása szerint az I. rendű terhelt kábítószer-termesztésre rendezkedett be, e tevékenységbe bevonta a III. rendű és VI. rendű terheltet;

- a III. rendű terhelt a bűncselekménnyel összefüggésben lakásbérlést, tolmácsolást és pénzátadást végzett;

- a VI. rendű terhelt futárszolgálatot, a kábítószer termesztéséhez szükséges növényföld beszállításának szervezését, és a bűncselekménnyel összefüggő lakásbérléssel kapcsolatos

tevékenységet végzett.

A Főügyészség az elsőfokú bírósághoz 2010. november 5-én érkezett beadványában módosította a vádat:

a III. rendű terhelt vonatkozásában megváltoztatta, és

- a vádirati tényállás I/b) pont alatti cselekményét 1 rb. bünszervezetben, társtettesként elkövetett kábítószerrel visszaélés büntettének minősítette [Btk. 282/A. § (1), (3) bek.];

a VI. rendű terhelt vonatkozásában pedig kiterjesztette, és

- a vádirati tényállás I/b) pont alatti cselekménye miatt 1 rb. kábítószerrel visszaélés büntettével is megvádolta [Btk. 282/A. § (1), (3) bek.].

Egyidejűleg kiegészítette a vádirati tényállás I. pontját azzal, hogy a kábítószerrel összefüggő kereskedésben részt vett

- a III. rendű terhelt, azáltal, hogy közreműködött az adásvételekben, a belföldre történő beszállításban, továbbadásban, ezek lebonyolításában;

- a VI. rendű terhelt, azáltal, hogy közreműködött a külföldről történő beszállításban, adásvételben, továbbértékesítésben.

Az ügyész vádbeszédében pedig a módosított vádnak megfelelő tartalmú indítványt tett [Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 4.B.344/2008/349. tjk. 17. o.]

Mindezek alapján - és a kifejtettek értelmében - a benyújtott vádirat, és a módosított vád alaki legitimációja kétségtelen, tartalma pedig eleget tesz az alanyi, tárgyi és büntetőjogi meghatározottság, valamint személyre konkretizáltság törvényi követelményének.

Nem sértett törvényt az eljáró bíróság akkor sem, amikor a III. rendű és a VI. rendű terhelt bűnösségét megállapította.

E két terheltnek az irányadó tényállás

- I/a) pontja alatti magatartása - amint azt a másodfokú bíróság értékelte - bűnsegédként, természetessé, jelentős mennyiségű kábítószerrel elkövetett kábítószerrel visszaélés büntettét [Btk. 282. § (1), (2) bek. b) pont];

- I/b) pontja alatti magatartása pedig a társtettesként, kereskedéssel, a III. rendű terhelt esetében jelentős mennyiségű kábítószerrel visszaélés büntettét, a VI. rendű terhelt esetében csekély mennyiségű kábítószerrel elkövetett kábítószerrel visszaélés vétségét valósította meg.

A felülvizsgálati indítványokkal szemben az irányadó tényállás mindkét terhelt vonatkozásában egyértelműen rögzíti, hogy tisztában voltak azzal, hogy a kifejtett

- tolmácsolási, lakásbérleti, pénztovábbítási, kábítószer termesztéséhez szükséges növényföld szállításával kapcsolatos magatartás a kábítószer-termesztéshez - a más terheltek által

megvalósított alapcselekményhez - való segítségnyújtás (tényállás I/a) pont);

- kábítószer szállítása, a kábítószer szállítónak a továbbforgalmazást végző átvevőkhöz és ezáltal a szállítmánynak a célba vezetése pedig kábítószerrel kereskedésben közreműködő tettesi magatartás (tényállás I/b) pont).

Ugyancsak rögzíti az irányadó tényállás - mindkét terhelt esetében - a társtettség megállapítására vont, Btk. 20. § (3) bekezdésnek megfelelő következtetés ténybeli alapjait.

Az 1/2007. BJE IV. pontja szerint „a kereskedéssel elkövetett kábítószerrel visszaélések a forgalomba hozatalnál tágabb elkövetési magatartások. Adás-vételek által valósulnak meg, haszonszerzésre irányulnak és magukba foglalnak minden olyan tevékenységet, amely elősegíti, hogy a kábítószer eljusson a viszonteladóhoz vagy a fogyasztóhoz. Ezek közé tartozik a kábítószernek kereskedés céljából történő megszerzése, készletezése is, amely magatartás befejezett önálló tettesi cselekmény.” Az 1/2007. BJE IV. pontjához fűzött indokolása szerint „kábítószernek kereskedés céljára történt megszerzése önmagában akkor is a kereskedés körébe tartozik, ha többletmagatartás nem kapcsolódik hozzá”.

Az eljáró bíróság - mindkét terhelt esetében - megállapította a bűnszervezetben elkövetést.

A III. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványában foglaltak kapcsán rámutat a Kúria arra, hogy a 4/2005. BJE egyértelmű értelmezést ad az alanyi bűnösség és a bűnszervezet tárgyi ismérvei közötti viszonyra.

Ennek lényege, hogy elsődlegesen mindig az adott, konkrét bűncselekmény elkövetését kell vizsgálni, bizonyítani, mivel ebben áll a vád tárgyi és alanyi meghatározottsága. A bűncselekmény megvalósulását, mint tárgyi körülményt kell elhelyezni egy másik tárgyi körülmény, a bűnszervezet körébe.

Ezután kell alanyi oldalon azt vizsgálni, hogy ha az elkövetési magatartás a bűnszervezet keretén belüli, akkor ezt az elkövető felismerte-e. Ami megvalósulhat úgy, hogy az elkövetés még a bűnszervezeten kívül kezdődik, és az elkövető csak később (közben) veszi észre, hogy bűnszervezeten belül van, ám bent marad (folytatja, vagy megismétli az elkövetést). De történhet úgy is, hogy bűnszervezeten belül kezdődik az elkövetés, tehát az elkövető eleve tudja, honnan indul, miről van szó. Ezekre az általános (és nyilvánvaló) tudati helyzetekre vezethető vissza a konkrét eset.

Az irányadó tényállás alapján kétségtelen a bűnszervezet léte és a

terheltek kábítószerrel kapcsolatos termesztői és terjesztői magatartása. Vitathatatlan az egyéni elkövetési magatartás külföldre és onnan visszavezető iránya, az elkövetési tárgy kábítószer volta, és annak termesztés és kereskedelem esetében is jelentős mennyisége, valamint a terheltek közötti kapcsolat megléte.

Ezek a tárgyi körülmények elegendő alapul szolgálnak arra a következtetésre, hogy mindkét terhelt tisztában volt azzal, hogy magatartásuk nem elszigetelt, hanem egy elosztó mechanizmushoz kapcsolódik. Kábítószer esetében pedig az ilyen mechanizmus - értelemszerűen - nem lehet más, mint bűnszervezet.

A bűnszervezethez kapcsolódás szempontjából jelentősége annak van, hogy maga a bűnszervezet milyen hosszan működik, nem pedig annak, hogy ki mennyi ideig vesz abban részt. Ugyanakkor jelen ügyben a terheltek szerinti kapcsolódás nem alkalmi, hanem rendszeres volt. A bűnszervezeten belüli személyes kapcsolat pedig - értelemszerűen - nem feltétele a bűnszervezeten belüli elkövetés megállapításának. Ilyen elvárást a törvény sem tartalmaz.

Az irányadó tényállás alapján az is kétségtelen, hogy a bűncselekmény tervszerű, az egyes feladatok szerint összehangolt, többszöri megvalósítását a terheltek közösen határozták el, szervezték meg, míg az ekkénti elkövetésben a terheltek mellett más személyek is részt vettek.

Ehhez képest pedig helyénvaló a bűncselekmény - a Btk. 137. § 8. pontja szerinti - bűnszervezetben történt elkövetésének megállapítása is.

Ha pedig - mint jelen ügyben - a minősítés törvényes és az annak alapján kiszabott büntetés önmagában is megfelel a büntető anyagi jog szabályainak, akkor a Btk. 416. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti okból sincs törvényi lehetőség a jogerős határozat megváltoztatására.

Megjegyzni a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság a VI. rendű terhelt, irányadó tényállás I/b) pontja alatti magatartását - bár jogi indokolása szerint csekély mennyiségre elkövetett - a rendelkező részben és a jogi indokolásban is büntettként, és a Btk. 282/A. § (1), (6) bekezdés b) pontjába ütközőnek nevezte meg, ami nyilvánvalóan téves (elsőfokú ítélet 88. oldal 5. bek., 92. oldal 4. bek.). A helyes - az irányadó tényállásból következő és az alapügyben eljáró bíróság álláspontjával tartalmilag egyező - minősítés: Btk. 282/A. § (1), (6) bekezdés a) pontja.

Utóbbi azonban felülvizsgálat szempontjából közömbös, mivel a VI. rendű terhelt esetében - a halmazatban álló másik bűncselekmény

törvényi fenyegetettségének mértékére tekintettel - az egyébként jelentőséggel nem bíró helytelen jogi álláspont értelemszerűen nem vezetett törvénysértő büntetés kiszabásához.

A III. rendű terhelt védőjének a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében foglaltak kapcsán megjegyzi a Kúria, hogy a nemeskender (amint azt az alapügyben eljáró szakértői vélemény tartalmazza) a marihuána, illetve hasis alapanyaga. A kender növény esetében

- a termőre fordulás pedig nem más, mint a terméshéjon, azaz a mag héján lévő mirigyszőrökben felhalmozódó THC, aminek kimosásával hasis nyerhető; míg

- a levélzet szárítása eredményezi a marihuánát, ami szükségképpen kevesebb hatóanyagot tartalmaz.

Tehát a THC-t ki kell nyerni, viszont a marihuána önmagában a növény termesztésével keletkezik. Ezért a növényegyedek száma a meghatározó, amiből pedig 100-nál jóval több volt. A III. rendű és VI. rendű terhelt ehhez nyújtott segítséget; az alapcselekmény tettese pedig az I. rendű, a IV rendű és az V. rendű terhelt (utóbbi, aki a kertész tevékenységet végezte).

Az irányadó tényállás szerint a növényegyedek levélzetében cannabinoid vegyületek - közte Delta-9 THC - mutathatók ki. A Delta-9 THC tartalom meghaladta a csekély mennyiség felső határát, de nem érte el a jelentős mennyiség alsó határát. Ez azonban közömbös, mert a növényegyedek száma számít [BH. 2003/491; BKv. 57., (BK 155)].

A bűncselekmény befejezettsége pedig - szemben a III. rendű terhelt védőjének álláspontjával - nem a növény fejlődéséhez kötött; a termesztés, a készítés egyik fajtája, ami a létrehozatal, ami pedig a létrejövételt követően rögtön a tartásba torkollik. Ehhez képest a befejezettség szempontjából annak van jelentősége, hogy a növényben van-e már hatóanyag, de annak nincs, hogy a növény elérte a kifejezett állapotát.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében megjelölt anyagi és eljárásjogi okból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

A Be. 423. §-a (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható; felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bek., 388. § (2) bek.].

Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve mértékének vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

Az indítványok irányadó tényállással ellentétes körülményre hivatkozásai tehát felülvizsgálat indokát nem képezhetik, amint a bizonyítékok mikénti értékelésének vitatása és a bizonyítottság hiányára vonatkozó kifogás sem.

Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványoknak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat, a III. rendű és VI. rendű terhelte tekintetében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta; a bűnügyi költség viseléséről pedig a Be. 429. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul, azzal hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2012. december 18.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Márki Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Feleky István s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő
N-né TH